Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de minister

24/4

Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

nota

Nieuwe versie Kamerbrief ongewenste beïnvloeding (jongere) consumenten

Datum
24 april 2024

Notanummer
2024-0000241269

Bijlagen
1. Kamerbrief (aanpassingen)
2. Kamerbrief (schoon)
3. Nota's

Aanleiding

Op 22 april jl. bent u akkoord gegaan met de Kamerbrief ongewenste beïnvloeding van (jongere) consumenten bij het maken van financiële keuzes en de antwoorden op Kamervragen van het lid Van Dijk (CDA) (nota FM 235197). De minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioen (APP) had nog enkele opmerkingen bij de brief. Daarnaast hebben wij nog een aantal nota's geïdentificeerd die, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's, openbaar gemaakt horen te worden.

Beslispunten

1. Bent u akkoord met de aanpassingen in de Kamerbrief over ongewenste online beïnvloeding van (jongere) consumenten (bijlage 1)? Als u instemt, wilt u de brief dan opnieuw ondertekenen (bijlage 2)?
2. Bent u akkoord met het openbaar maken van de nu voorliggende nota, twee nota's die een rol hebben gespeeld bij besluitvorming over cryptoactiva en één nota die een rol heeft gespeeld bij besluitvorming over *Buy now, pay later* (BNPL)? Omlijnde onderdelen worden niet openbaar gemaakt (bijlage 3).

Als u akkoord bent met de aangepaste brief, dan wordt deze, mede namens de minister voor APP, naar de Kamer gestuurd. De minister voor Rechtsbescherming en de minister van Economische Zaken en Klimaat zijn akkoord met de brief.

Kern

- De minister voor APP had nog enkele opmerkingen bij de conceptbrief m.b.t. haar rol bij het beleid en de onderliggende acties. U had een kleine tekstuele suggestie bij de conceptbrief. Deze opmerkingen zijn verwerkt.
- Eerder heeft u toestemming gegeven voor het openbaar maken van de nota's die direct betrekking hebben op de totstandkoming van de brief. In het kader van actieve openbaarmaking moeten ook de nota's openbaar worden gemaakt die een rol hebben gespeeld bij besluitvorming over nieuwe acties die in deze brief zijn opgenomen. Het gaat dan concreet om twee nota's inzake cryptoactiva en één nota ter voorbereiding van het bewindspersonenoverleg inzake BNPL.

Communicatie

- Zie nota FM 235197 (in bijlage 3). De voorstellen voor social media worden separaat aan u voorgelegd.

Politiek/bestuurlijke context

- Zie nota FM 235197.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

Doc nr.	Datum	Titel doc.	Lakgronden
1	15-1-2024	Nota - Min - Verkenning aanvullende vereisten cryptoreclames	Persoonsgegevens
2	13-3-2024	Nota - Min - Actiepunten op het gebied van reclame-uitingen door cryptoactiva (dienstverleners)	Persoonsgegevens
3	21-3-2024	Nota - Min - Contouren Kamerbrief ongewenste beïnvloeding (jongere) consumenten	Inspectie, controle, toezicht;Persoonsgegevens
4	4-4-2024	Nota - Min - Voorbereiding BWO inzake BNPL	Persoonsgegevens
5	18-4-2024	Nota - Min - Kamerbrief ongewenste beïnvloeding (jongere) consumenten	Persoonsgegevens

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de minister

Generale Thesaurie
Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

nota

Verkenning aanvullende vereisten cryptoreclames

Datum
15 januari 2024

Notanummer
2024-0000009260 2024-0000009260

Bijlagen
geen

Aanleiding

- In het commissiedebat over toezicht op cryptomunten van 10 mei 2023 heeft uw ambtsvoorganger toegezegd te onderzoeken wat er mogelijk is omtrent het reguleren van reclames over het handelen in cryptoactiva. In dit debat werd aangekaart dat, gezien de risico's rondom het handelen in cryptoactiva, de Kamer het noodzakelijk acht om te kijken of crypto-reclames gereguleerd dienen te worden.
- In oktober 2022 hebben de leden Bikker en Ellemeet een motie ingediend om de verslavingsgevoelige elementen in de handel in cryptovaluta beter in kaart te brengen. In deze nota geven we een eerste verkenning van de risico's van het handelen in cryptoactiva en worden potentiële vervolgacties genoemd.

Beslispunten

1. Wij adviseren u eerst extern onderzoek te laten doen naar de schadelijkheid en verslavingsgevoeligheid van handelen in cryptoactiva, en de impact die reclame hierop hebben, zodat met de resultaten daarvan kan worden afgewogen of en welke aanvullende maatregelen voor reclame-uitingen over cryptoactiva gewenst zijn. Stemt u daarmee in?
2. Bent u tevens akkoord om de Tweede Kamer langs de lijnen van deze nota te informeren (wij leggen u dan binnenkort een conceptbrief voor)?

Kernpunten

- Vanwege de korte deadlines voor de implementatie van de Europese regelgeving rond crypto's (MICA) hebben we prioriteit aan die implementatie gegeven. Daardoor heeft het langer dan gebruikelijk geduurd voordat het onderwerp van mogelijke aanvullende regels rondom reclame is opgepakt. Bovendien is het logischer om te onderzoeken of aanvullende regels nodig zijn, nadat de 'basisset' van reclameregels uit MICA in werking is getreden en kan worden onderzocht hoe die in de praktijk uitwerken.
- De daadwerkelijke risico's die gepaard gaan met het handelen in cryptoactiva zijn nog onvoldoende onderzocht om vast te stellen dat deze risico's buitenproportioneel zijn en er maatregelen moeten worden getroffen.
- Daarnaast is onduidelijk hoe groot de invloed van reclames over cryptoactiva en cryptoactivadiensten is op het gedrag van consumenten.
- Mogelijk zijn er overeenkomsten tussen de handel in cryptoactiva en de handel in andere zeer risicovolle beleggingsproducten of zelfs gokken. Er zijn signalen

vanuit de samenleving die erop wijzen dat aanvullend onderzoek over de risico's van handelen in cryptoactiva nodig is. Met de uitkomsten van het onderzoek kan worden verkend welke beleidsmaatregelen nodig zijn.

Toelichting

Risico's cryptoactiva

- Cryptoactiva zijn vaak niet gebaseerd op een onderliggend activum, product of dienst. De marktwaarde van deze cryptoactiva is daarom puur gebaseerd op vraag en aanbod. De ontwikkelingen in de laatste jaren laten zien dat cryptoactiva met name worden gebruikt om te speculeren, en dat cryptoactiva-prijzen zeer volatiel zijn.
- De risico's die gepaard gaan met het handelen in cryptoactiva zijn nog niet breed onderzocht.
- De AFM heeft kleinschalig onderzoek gedaan naar cryptoactivabezitters waar naar voren kwam dat de meeste bezitters tussen de 25 en 45 jaar oud zijn en de meerderheid van de onderzochten man is.[1] Tevens blijkt uit onderzoek van het Nibud en de Rabobank dat ruim een kwart van de jongeren crypto's bezit.[2]
- De meeste respondenten bezitten cryptoactiva vooral uit informele redenen (nieuwsgierigheid/gokje wagen). Een grote meerderheid van de respondenten speculeert met minder dan € 1000 en zegt niet in financiële problemen te komen wanneer de portefeuille sterk in waarde zou dalen.[3]
- De meeste respondenten blijven weg van meer risicovolle activiteiten, toch maakt ongeveer één op de tien cryptobezitters gebruik van geleend geld (leverage). Onder jongeren (16 t/m 24 jaar) is dit zelfs bijna 1 op de 5.[4]
- Aanvullend onderzoek kan ook meer inzichten verschaffen over welke types crypto's Nederlanders hebben en hoe zij deze gebruiken.
- De AFM heeft in 2022 zo'n 300 meldingen ontvangen van misleiding en oplichting en zag dit aantal in 2023 stijgen (definitief getal nog niet bekend).
- In de media zijn verschillende berichten verschenen dat handelen in cryptoactiva een hoge verslavingsgevoeligheid zou hebben gezien de overeenkomsten met gokken.[5] Hier is tot op heden nog geen breed gedragen wetenschappelijk bewijs voor. Wel heeft er een eerste verkennend gesprek plaatsgevonden met medewerkers van het Trimbos Instituut, die aangeven overeenkomsten te zien tussen gokken en handelen in cryptoactiva.

Huidig en toekomstig (regelgevend)kader

- Er gelden op dit moment alleen anti-witwasregels voor het verlenen van bepaalde cryptoactivadiensten. Met de EU-verordening Markten in cryptoactiva (MiCA) en de EU-verordening betreffende bij geldovermakingen en overdrachten van bepaalde cryptoactiva te voegen informatie (TFR) wordt de handel in cryptoactiva en het verlenen van cryptoactivadiensten verder gereguleerd. Zo gaan er onder meer prudentiele eisen gelden, regels ter bescherming van de consument en regels om de marktintegriteit te bevorderen.
- Beide verordeningen zullen per 30 december 2024 van toepassing worden. Een aantal regels uit MiCA die gaan over stablecoins (cryptoactiva die trachten een

[1] https://www.afm.nl/nl-nl/consumenten/actueel/2022/december/onderzoek-crypto
[2] Nibud: Groeiende groep jongeren belegt - Nibud
[3] https://www.afm.nl/nl-nl/consumenten/actueel/2022/december/onderzoek-crypto
[4] Idem.
[5] https://www.ft.com/content/0f879851-5c74-42ef-914b-154cd4e9a881

stabiele waarde te behouden) zullen al per 30 juni 2024 van toepassing worden.

- De Autoriteit consument en markt (ACM) heeft al enige handvaten om in te grijpen op reclames binnen de Wet oneerlijke handelspraktijken. Deze wet beschrijft welke verkooppraktijken misleidend en agressief zijn en daarom worden verboden. Een voorbeeld hiervan is misleidende reclame.
- Er zijn op dit moment nog geen specifieke regels voor reclames voor cryptoactiva en cryptoactivadiensten.
- Aangezien MiCA een Europese verordening is, met directe werking op EU-niveau, is de ruimte voor additionele nationale maatregelen beperkt. De ruimte om op nationaal niveau additionele eisen te stellen moet verder onderzocht worden. Er wordt in het publieke debat soms de vergelijking gemaakt met de Wet op kansspelen, die op 1 juli 2023 is ingegaan. Maar die wet bevat zelf al een wettelijk haakje voor het verbod op ongerichte reclames[6]. De MiCA-verordening introduceert regels omtrent reclame en bepaalt dat reclame-uitingen als zodanig herkenbaar moeten zijn, dat deze correct, duidelijk en niet-misleidend moeten zijn en overeen moeten komen met de inhoud van het bijbehorende cryptoactivawitboek (een informatiedocument waarbij de aard van het activa vermeld wordt en de bijbehorende risico's). Daarnaast dient er een algemene waarschuwing aan de reclame te worden toegevoegd die stelt dat de reclame-uiting niet vooraf getoetst is of goedgekeurd is door een toezichthouder.
- In afwachting van MiCA heeft Verenigde Bitcoinbedrijven Nederland (VBNL), een belangenorganisatie voor Nederlandse cryptoactiva-dienstverleners, een gedragscode uitgegeven waar ook een richtlijn voor reclame-uitingen is opgenomen. Reclame moet eerlijk, duidelijk en niet misleidend zijn en communicatie-uitingen moeten zowel de kansen en mogelijkheden van cryptovaluta belichten als de risico's. Echter zijn niet alle cryptoactivadienstverleners die in Nederland diensten aanbieden aangesloten bij VBNL, zoals grote buitenlandse partijen, waardoor deze code slechts beperkte impact heeft.
- Daarnaast zijn er verschillende bestaande initiatieven die inzetten op educatie van de consument. Zo werkt SZW aan een breed beleidsprogramma 'Aanpak geldzorgen, armoede en schulden 2022-2025', dat gaat over de preventie van armoede en schulden bij jongeren. Hierbinnen is (voorlichting over) cryptoactiva een van de deelonderwerpen. Tevens is het ministerie van Financiën in 2022 de campagne 'Slim in crypto' gestart om jongeren te informeren over de risico's van crypto's.

Potentiële aanvullende maatregelen

- Aangezien MiCA een verordening met directe werking op EU-niveau is, is de ruimte voor additionele nationale maatregelen beperkt. Het introduceren van aanvullende reclame-eisen zal dus zorgvuldig afgewogen moeten worden binnen het bestaande Europese raamwerk.
- Binnen de financiële sector en daarbuiten kennen we een aantal voorbeelden van aanvullende reclamemaatregelen. Hiernaar kijkend, kunnen we een aantal denkrichtingen formuleren voor mogelijke maatregelen:
    - Toevoegen van waarschuwingen in reclame-uitingen

[6] Besluit van 5 april 2023 tot wijziging van het Besluit werving, reclame en verslavingspreventie kansspelen in verband met de inperking van wervings- en reclameactiviteiten voor kansspelen op afstand (Besluit ongerichte reclame kansspelen op afstand)

- Tijdsloten verbinden aan reclame (bijvoorbeeld geen crypto-reclame tussen 07.00 en 22.00)
- Integraal reclameverbod

Dergelijke maatregelen zullen altijd in samenspraak met andere verantwoordelijke departementen uitgewerkt moeten worden.

- Het is belangrijk om in ogenschouw te nemen dat reclame in de Grondwet als onderdeel van de vrijheid van meningsuiting wordt beschermd op grond van artikel 10 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Hier moet zorgvuldig mee omgegaan worden.

Communicatie
N.v.t.

Politiek/bestuurlijke context

- In het Kamerdebat over Kansspelen met de minister voor Rechtsbescherming van 19 oktober 2022 hebben leden Bikker en Ellemeet een motie ingediend om met een nadere beschouwing te komen op verslavingsgevoelige elementen in de handel in cryptovaluta en beleggingsapps en daarbij in te gaan op de vraag of en, zo ja, op welke plekken regulering gepast kan zijn. De minister voor Rechtsbescherming heeft hierbij toegezegd mee te schrijven aan een brief over consumentenbescherming op gebied van cryptoactivadiensten.
- In februari 2023 heeft er een technische briefing in de Tweede Kamer plaatsgevonden over toezicht op cryptomarkten. DNB en AFM waren hier ook voor uitgenodigd. De Kamerleden hadden toen veel vragen over o.a. consumentenbescherming.
- In het crypto Kamerdebat van 10 mei 2023 heeft uw ambtsvoorganger toegezegd te onderzoeken wat er mogelijk is omtrent het reguleren van cryptoreclames.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

TER BESLISSING
Aan
de minister

Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

nota

Actiepunten op het gebied van reclame-uitingen door cryptoactiva(dienstverleners)

Datum
13 maart 2024

Notanummer
2024-0000195381

Bijlagen
geen

Aanleiding

Op 5 februari jl. heeft u nota FM 9260 ontvangen over potentieel aanvullende maatregelen in het kader van cryptoreclames. Naar aanleiding van deze nota is op 7 februari met u afgesproken dat u een vervolgnota ontvangt waarin uiteengezet wordt wat er wordt gedaan op het gebied van reclames voor cryptopartijen en wat de mogelijkheden zijn.

Beslispunten

Bent u akkoord met de lopende en toekomstige acties die zullen worden ondernomen op het gebied van reclames door cryptopartijen? Als u instemt stellen we voor de acties op het terrein van crypto's op te nemen in kamerbrief die u mede naar aanleiding van het vragenuurtje van 12 maart over finfluencers stuurt voor het commissiedebat financiële markten van 25 april.

Kernpunten

- Er leven breed zorgen over crypto's en in het bijzonder cryptoreclames. De volgende acties lopen al op dit terrein:
  - Europese regels crypto's (MiCA) implementeren. Op dit moment implementeren wij in Nederlandse wetgeving de Europese MiCA-verordening, waarin regels voor reclame-uitingen van cryptopartijen worden geïntroduceerd. Reclame moet op grond van MICA correct, duidelijk en niet misleidend zijn. AFM en DNB krijgen vergaande bevoegdheden om de reclameregels uit MiCA te handhaven. De ministerraad heeft afgelopen vrijdag ingestemd met indiening van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer. Dit zal dus op korte termijn plaatsvinden. Inwerkingtreding is beoogd 30 december 2024.
  - Slim in Crypto. In 2022 hebben we als ministerie zelf een campagne bedacht en uitgevoerd, die jongeren wijst op de risico's die gepaard gaan met de handel in crypto's: Slim In Crypto (SIC)[1]. De website van deze campagne is nog steeds live.

[1] Slim in Crypto - SIC - Wijzer in geldzaken

- De volgende extra acties kunt u aanvullend aankondigen in de kamerbrief:
    - Onafhankelijk onderzoek. U zet onafhankelijk onderzoek uit naar de schadelijkheid en verslavingsgevoeligheid van crypto's en de impact van reclame hierop. Het doel is om vast te stellen of aanvullende regelgeving voor reclame voor crypto nodig is en, zo ja, dat te kunnen onderbouwen. Reclame valt onder de vrijheid van meningsuiting; een inbreuk daarop vergt stevige onderbouwing.
    - MiCA II. U gebruikt onder meer de uitkomsten van dat onderzoek als onderdeel van uw input richting de nieuwe Europese Commissie voor toekomstige, aanvullende regels over crypto's, ook welMiCA II genoemd.
    - Gesprek met Stichting Reclame Code. We gaan in gesprek met de Stichting Reclame Code om de reclame-uitingen van cryptopartijen te bespreken, inclusief signalen en klachten die zij uit de samenleving ontvangen.
    - Gesprek met cryptosector. We gaan in gesprek met de cryptosector over reclames die zij maken en de effecten daarvan op jongeren en kwetsbare consumenten. We bezien of het mogelijk is om dat te doen tijdens een fintechevenement van DNB en AFM op 22 mei a.s. waarbij veel partijen uit de sector aanwezig zijn.

Toelichting

- EU-verordening Markten in Cryptoactiva (MiCA)
  MiCA introduceert reclameregels voor cryptopartijen en bepaalt onder meer dat reclame-uitingen, zoals reclameboodschappen en marketingmededelingen, ook via nieuwe kanalen zoals socialemediaplatforms, correct, duidelijk en niet misleidend moeten zijn.
  Tevens moeten reclame-uitingen de volgende verklaring op duidelijke wijze weergeven: "Deze reclame-uiting voor cryptoactiva is niet getoetst of goedgekeurd door een bevoegde autoriteit in een lidstaat van de Europese Unie. De aanbieder van het cryptoactivum is als enige verantwoordelijk voor de inhoud van deze reclame-uiting".
  Daarnaast moeten reclameboodschappen stroken met de informatie uit het cryptoactivawitboek. Het cryptoactivawitboek is een informatiedocument met alle feiten over de betreffende cryptoactiva, waaronder informatie over de onderliggende waarde, gebruikte technologie en de risico's. Momenteel loopt het implementatietraject van MiCA. De Kamerbehandeling wordt voor de zomer nog verwacht. MiCA wordt 30 december 2024 van toepassing.
- Handhavingsbevoegdheden van AFM en DNB in het kader van MiCA
  Als gevolg van MiCA worden AFM en DNB aangewezen als toezichthouders. DNB wordt de toezichthouder op aanbieders van stablecoins (cryptoactiva die trachten een stabiele waarde te behouden) en AFM wordt de toezichthouder op aanbieders van cryptoactivadiensten en aanbieders van cryptoactiva (niet zijnde stablecoins). AFM en DNB krijgen vergaande handhavingsbevoegdheden onder MiCA, ook met betrekking tot reclame-uitingen. Zo kunnen AFM en DNB van partijen eisen dat zij hun reclame-uitingen wijzigen of opschorten als de reclame-uitingen niet voldoen aan de

vereisten uit MiCA. De toezichthouders kunnen reclame-uitingen zelfs verbieden als er redelijke gronden zijn om te vermoeden dat inbreuk is gemaakt op MiCA. In algemene zin kunnen de toezichthouders bij herhaaldelijke overtredingen van de MiCA-vereisten ook stevige bestuurlijke boetes opleggen.

- SIC campagne
  In het najaar van 2022 hebben we als Financiën de Slim in Crypto (SIC)-campagne[2] gelanceerd. Het doel van deze campagne was om via sociale media bewustwording te creëren bij jongeren tussen 13-25 jaar over de risico's van crypto's en finfluencers. De website is nog live.
- Onafhankelijk onderzoek schadelijke effecten en verband met reclame
  Omdat onduidelijk is wat en hoe groot de risico's zijn van het handelen in cryptoactiva en welke invloed cryptoreclames hebben op het gedrag van consumenten, stellen we voor om hier onderzoek naar te laten doen. In dit onderzoek zal naar voren moeten komen hoeveel mensen en welke demografische groepen in Nederland handelen in cryptoactiva en wat de totale waarde hiervan is. Tevens moet duidelijk worden hoe groot de risico's zijn die kleven aan het handelen in cryptoactiva en hoe problematisch dit is. In het verlengde hiervan zal het onderzoek moeten uitwijzen wat de effecten van cryptoreclames op deze risico's zijn.
- Non-paper ten behoeve van MiCA II
  Naast de verkenning van wat er nationaal extra ingeregeld kan worden, willen we een non-paper opstellen dat Nederland kan gebruiken in de onderhandeling van MiCA II. Indien er op basis van de uitkomsten van het onderzoek aanleiding toe is, zal de non-paper ook ingaan op het verder reguleren van reclames. Sowieso zal de paper de verdere wensen ten aanzien van het veiliger maken van de cryptomarkten bevatten.
- In gesprek met de Stichting Reclame Code (SRC)
  De SRC bevordert verantwoord reclame maken met als doel de betrouwbaarheid en geloofwaardigheid van reclame te waarborgen. Zij doen dit door zelfregulering te stimuleren. We gaan met de SRC spreken over zorgen en risico's die zij zien omtrent cryptoreclame en mogelijke stappen die gezet kunnen worden ten behoeve van verantwoorde reclame.
- In gesprek met de cryptosector over reclame
  Jaarlijks (dit jaar op 22 mei) organiseren de toezichthouders DNB en AFM en Holland Fintech (een samenwerkingsverband van ondernemingen in de fintech-sector) een evenement om met partijen uit de sector te spreken over digitale transformatie en de rol van toezicht daarin. Crypto staat hier ook op de agenda en momenteel wordt besproken of er tijdens dit event ook aandacht gevraagd kan worden voor reclame-uitingen door cryptopartijen. Dit houdt in dat uitgelegd zal worden wat de reclameregels inhouden en dat het belang van naleving van deze regels extra onderstreept zal worden.

2 https://www.wijzeringeldzaken.nl/Crypto/

Politiek/bestuurlijke context

- In het Kamerdebat over Kansspelen met de minister voor Rechtsbescherming van 19 oktober 2022 hebben leden Bikker en Ellemeet een motie ingediend om met een nadere beschouwing te komen op verslavingsgevoelige elementen in de handel in cryptovaluta en beleggingsapps en daarbij in te gaan op de vraag of en, zo ja, op welke plekken regulering gepast kan zijn. De minister voor Rechtsbescherming heeft hierbij toegezegd mee te schrijven aan een brief over consumentenbescherming op gebied van cryptoactivadiensten.
- In februari 2023 heeft er een technische briefing in de Tweede Kamer plaatsgevonden over toezicht op cryptomarkten. DNB en AFM waren hier ook voor uitgenodigd. De Kamerleden hadden toen veel vragen over o.a. consumentenbescherming.
- In het crypto Kamerdebat van 10 mei 2023 heeft uw ambtsvoorganger toegezegd te onderzoeken wat er mogelijk is omtrent het reguleren van cryptoreclames.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

Dank
2e extra meetrag
op 5/2 2
12-24/3

TER BESLISSING
Aan
de minister

Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

nota

Contouren Kamerbrief ongewenste beïnvloeding (jongere) consumenten

Datum
21 maart 2024

Notanummer
2024-0000213214

Bijlagen
1. Schriftelijke vragen Van Dijk, 20 maart 2024
2. Nota FM 195381

Aanleiding

Op 13 maart jl. vroeg u ons in een nabespreking van de mondelinge vragen van het lid Van Dijk (CDA) over *finfluencers* om een brede Kamerbrief op te stellen over de bestaande regels en nieuw beleid t.a.v. *finfluencing*. U vroeg om de contouren van de brief aan u voor te leggen. Daarnaast stelde u in de dagstart van 18 maart jl. vragen n.a.v. een FD-artikel over finfluencers. Op 20 maart jl. stelde het lid Van Dijk over hetzelfde bericht schriftelijke vragen aan u (bijlage). Tot slot ging u naar aanleiding van nota FM 195381 (zie bijlage) over actiepunten op het gebied van reclame-uitingen over cryptoactiva-(dienstverleners) akkoord met het informeren van de Kamer over de verschillende acties die we gaan ondernemen dit gebied.

Beslispunten

1. Bent u akkoord met de hieronder voorgestelde kernboodschap en contouren van de brief over ongewenste beïnvloeding van (jongere) consumenten bij het maken van financiële keuzes?
2. Bent u akkoord met het voorstel om de vragen van het lid Van Dijk tegelijk met de brief rond 15 april naar de Kamer te sturen? Indien u hiermee akkoord bent dan zal op korte termijn een uitstelbrief aan u worden voorgelegd omdat de beantwoordingstermijn van de schriftelijke vragen voor de beoogde datum van verzending van de brief ligt.
3. Bent u akkoord met het op korte termijn plannen van een BWO met de minister voor Rechtsbescherming (Rb) en de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen (APP) inzake BNPL?

Kern

- Het versterken van de financiële weerbaarheid van huishoudens is voor u een belangrijke beleidsdoelstelling. Als onderdeel daarvan is het voorstel om een brief te versturen met als onderwerp: de bescherming van (jongere) consumenten tegen ongewenste beïnvloeding bij het maken van financiële keuzes.
- We stellen voor om bij ongewenste beïnvloeding in te zoomen op **beïnvloeding door (f)influencers**, en specifiek in te gaan op uw acties op het gebied van **cryptoactiva en BNPL-diensten**. Het voorstel is om uw inzet op het tegengaan van ongewenste beïnvloeding te structureren langs drie pijlers:

1. **Financiële educatie.** Beïnvloeding van consumenten is de realiteit, ook binnen de financiële sector. Door innovatie zal dit telkens nieuwe vormen blijven aannemen. Beleid en wetgeving (pijler 2) en het toezicht hierop (pijler 3) kunnen ongewenste beïnvloeding en de schade hiervan beperken, maar nooit volledig voorkomen. Financiële geletterdheid en bewustwording van (on)gewenste beïnvloeding is een zeer belangrijk afweermechanisme tegen ongewenste beïnvloeding. Financiële educatie is daarom uw eerste pijler.
2. **Beleid en wetgeving.** Er **bestaat al een stevig kader** om (jongere) consumenten te beschermen tegen ongewenste beïnvloeding door finfluencers en financiële ondernemingen. Zo mogen influencers consumenten niet misleiden en zijn financiële ondernemingen gebonden aan strenge regels t.a.v. reclame-uitingen. In de brief licht u het bestaande (wettelijk) kader toe, beschrijft u welke nieuwe regels er komen en welke **nieuwe maatregelen** u wilt nemen c.q. voor welke nieuwe maatregelen u zich in Brussel wilt inzetten.
3. **Toezicht.** Goed toezicht is uw derde pijler en vormt het sluitstuk van de bescherming tegen ongewenste beïnvloeding. U beschrijft hoe het toezicht is ingericht. Maar ook bij goed toezicht zal de toezichthouder niet alle finfluencers en financiële ondernemingen die illegale activiteiten ontplooien direct van de markt kunnen halen en schade bij consumenten kunnen voorkomen. In gevallen van oplichting is er ook een rol voor het strafrecht en voor schadevergoedingen bestaat de mogelijkheid van civiele procedures.

- T.a.v. het aankondigen **van nieuwe maatregelen** is de kernboodschap:
  - **BNPL**: de toezegging dat u met het kabinet voortvarend gaat onderzoeken hoe aanbieders verplicht kunnen worden om de leeftijd van consumenten te verifiëren en dat u met de aanbieders in gesprek gaat om nu al betere leeftijdsverificatie af te dwingen. Hiervoor is samenwerking met de minister voor Rb essentieel. Daarom is het advies om op korte termijn een BWO te plannen om voortgang in het proces te bespoedigen.
  - **Crypto**: de aankondiging van verschillende acties die we eerder met u bespraken ten aanzien van cryptoreclames (zie nota FM 195381 in de bijlage), waaronder een onderzoek naar de risico's van crypto, en mogelijke maatregelen n.a.v. dat onderzoek.
  - **Finfluencers**: we stellen voor primair in te blijven zetten op bewustwording en educatie en zullen de komende twee weken gebruiken om in overleg met de AFM andere beleidsopties verder te verkennen. De uitkomst hiervan zullen we aan u voorleggen gelijktijdig met de conceptbrief.

→ Kan er nog bij de regels omschapen mbt financiele instellingen zonder vergunning?

Toelichting
In onderstaande tabel vindt u de contouren van de Kamerbrief.

Onderwerp	*Kernboodschap*
Pijler 1. Financiële educatie	
Jongerencampagne 'Je Geld de Baas'	• I.s.m. SZW is de voorlichtings- en bewustwordingscampagne 'Je Geld de Baas' ontwikkeld over de risico's en gevolgen van financiële verleidingen. De eerste flight van de campagne 'Hoe voorkom je een Betaal Later Kater' over BNPL is 15 maart jl. gelanceerd.
Week van het Geld	• De Week van het Geld dient als belangrijke aanjager voor het structureel stimuleren van financiële vaardigheden van kinderen en jongeren. Tijdens deze week wordt er veel aandacht gegenereerd voor onderwerpen zoals (f)influencers en financiële verleidingen. • Het hele jaar door biedt Wijzer in Geldzaken onderwijsmateriaal voor scholen aan waar deze week ook nadruk op wordt gelegd.
Subsidieregeling 'Financiële Educatie'	• De subsidieregeling 'Financiële Educatie' heeft als doel het creëren, ontwikkelen en bevorderen van structurele aandacht voor financiële educatie binnen vo-scholen en mbo-instellingen. • Wijzer in Geldzaken vervult de rol als 'Expertisepunt Financiële Educatie' waarbij zij o.a. een platform aanbiedt met lesmateriaal over onderwerpen zoals financiële verleidingen, omgaan met geld, geldcrimininaliteit en geldezels.
Slim in Crypto	• In 2022 heeft het ministerie een campagne uitgevoerd die jongeren wijst op de risico's die gepaard gaan met de handel in crypto's. De website van deze campagne is nog steeds online.
Pijler 2. Beleid en wetgeving	
Overzicht bestaand (wettelijk) kader voor (f)influencers en voor financiële ondernemingen t.a.v. reclame-uitingen en de digitale keuzeomgeving	
Finfluencers	• Toelichting op hoe influencers en **f**influencers zich tot elkaar verhouden. De scope van de brief richt zich vervolgens op finfluencers. • Toelichting op bestaand (wettelijk) kader met regels voor alle influencers en aanvullende regels voor specifiek finfluencers.
Keuzeomgeving en reclame-uitingen	• Toelichting op bestaand (wettelijk) kader voor financiële ondernemingen t.a.v. reclame-uitingen en de digitale keuzeomgeving. • Toelichting op activiteiten binnen het Actieplan Consumentenkeuzes. Een platform opgezet door het ministerie van Financiën en Wijzer in Geldzaken. Dit platform zet samen met financiële ondernemingen en gedragsexperts initiatieven op, die op basis van gedragsinzichten consumenten helpen bij het nemen van gezonde financiële beslissingen. Na vier jaar samenwerking zijn er meer dan 28 initiatieven ontwikkeld en eind 2023 gepubliceerd. Financiële instellingen gebruiken deze inzichten bij het ontwikkelen van onder meer online keuzeomgeving.

Toelichting op nieuw beleid en wetgeving voor specifiek drie producten c.q. diensten	
BNPL	• BNPL komt onder de reikwijdte te vallen van herziende Europese richtlijn consumentenkrediet (CCD2). BNPL-betaaldiensten moeten vanaf eind 2026 aan dezelfde, strenge regels voldoen als aanbieders van consumptief krediet. Er komen strenge regels voor onder meer reclame-uitingen en informatievoorzieningen. BNPL mag niet als standaard betaaloptie in een webshop worden aangeboden. • Mogelijk moeten BNPL-betaaldiensten versneld aan de regels in de CCD1 voldoen of hun verdienmodel aanpassen na een uitspraak van het EU-Hof in een Nederlandse zaak die binnenkort wordt verwacht. • Tot de inwerkingtreding van de CCD2 werken de aanbieders met een gedragscode die na een oproep van het kabinet tot stand is gekomen. • U zet met het kabinet in op het afdwingen van een betere leeftijdsdiscriminatie en gaat daartoe opnieuw in gesprek met de aanbieders.
Crypto	• Er wordt gewerkt aan de implementatie van de Europese Verordening markten in cryptoactiva (MiCA). MiCA bevat regels om consumenten te beschermen, bijvoorbeeld over informatieverstrekking en reclame-uitingen. Ook komen cryptoactivadienstverleners en uitgevers van cryptoactiva onder toezicht. MiCA wordt eind 2024 van toepassing. • U maakt verschillende acties op het gebied van crypto en consumentenbescherming bekend, waaronder een onderzoek naar de risico's van crypto. Dit onderzoek zal bijdragen aan het beter in kaart brengen en begrijpen van de eventuele problematiek rondom het handelen in cryptoactiva en de invloed van reclame hierop. De uitkomsten van het onderzoek kunnen aanleiding zijn voor verdere maatregelen. Ook zullen andere beleidsopties worden verkend, zoal het in gesprek gaan met de sector en de Stichting Reclame Code. Zie voor meer achtergrond de eerder met u besproken nota FM 195381 in de bijlage.
Beleggen	• Met het Pakket retail beleggen heeft de Europese Commissie voorgesteld om financiële ondernemingen verantwoordelijk te maken waar een finfluencer reclame-uitingen doet en hiervoor een vergoeding ontvangt van de financiële onderneming. U zet zich in om dit voorstel te behouden omdat financiële ondernemingen hierdoor scherper zullen selecteren bij de inzet van finfluencers. • Bij de onderhandelingen streven we, ook los van het onderwerp finfluencers, naar wetgeving gebaseerd op realistische mensbeelden, waarbij inzichten uit de gedragswetenschap en het doenvermogen van consumenten worden meegenomen. • Belangrijk daarin is het verbieden van zogenaamde *dark patterns.* We lichten toe dat mede dankzij de inzet van NL dergelijke beïnvloeding wordt verboden in de Europese richtlijn betreffende op afstand gesloten overeenkomsten inzake financiële diensten en dat wij hier ook in andere EU-onderhandelingstrajecten specifiek op inzetten.

Pijler 3. Toezicht	
Toezicht	• Toelichting op wanneer de ACM (niet-financiële dienst), Commissariaat voor de media (reclame) en AFM (financiële dienst) verantwoordelijk zijn voor het toezicht op influencers. • Toelichting op en voorbeelden van toezicht activiteiten van de AFM op het gebied van finfluencing (o.a. verkenning naar finfluencing en handhaving op overtreding van het provisieverbod). • Toelichting op en voorbeelden van toezicht activiteiten van de AFM op het gebied van reclame-uitingen en inrichting van de keuzeomgeving (verkennend onderzoek naar de inrichting van online beleggingsplatforms, publicatie principes voor gebruik van consumentengedragsinzichten en *soft* handhaving bij kredietaanbieders om de leenomgeving beter in te richten. • Toelichting op mogelijke verbeterpunten in het toezicht en daaruit volgende acties.

BWO inzake BNPL

- De motie De Kort/Ceder verzoekt de regering strenger en effectiever te handhaven op het aanbieden van BNPL-betaaldiensten aan minderjarigen en de motie Ceder/Mohandis verzoekt regering er bij aanbieders scherp op aan te dringen om, vooruitlopend op implementatie van de Europese richtlijn, te handelen naar de geest en het doel van de aangepaste richtlijn.
- Deze moties liggen op gezamenlijk beleidsterrein van de ministeries van Financiën, JenV (minister voor Rb) en SZW (minister voor APP). Zeker v.w.b. het afdwingen van leeftijdsverificatie door middel van wetgeving is medewerking van JenV noodzakelijk.
- Het advies is daarom om op korte termijn met de minister voor Rb en de minister voor APP in gesprek te gaan als u een stevige boodschap in de brief wilt afgeven. Wij verwachten dat u d.m.v. een BWO draagvlak kan krijgen voor een stevige boodschap en de voortgang kan bespoedigen.
- In het overleg dat we 13 maart jl. met u voerden is verder afgesproken om op ambtelijk niveau opnieuw met de aanbieders van BNPL-betaaldiensten in gesprek te gaan om vervolgens een gesprek te plannen op politiek niveau. Het voorstel is om opnieuw de andere ministeries bij deze gesprekken te betrekken. We hebben de voorbereiding hiervoor in gang gezet.

Vragen over finfluencers n.a.v. FD-artikel

- In het recente FD-artikel opperde een in financieel toezichtrecht gespecialiseerde advocaat strengere regels voor het inperken van schadelijke activiteiten van finfluencers door bijvoorbeeld het verplicht verstrekken van informatie over de kwaliteit en objectiviteit van de aanprijzingen en een verbod op samenwerking met aanbieders zonder vergunning. U vroeg waarom zo'n dergelijk verbod nog niet bestaat en u vroeg waarom de AFM nog niet handhavend heeft opgetreden tegen dergelijke partijen aangezien er op basis van bestaande regels al best wat kan.
- Het lid Van Dijk heeft u recent schriftelijk vragen gesteld van vergelijkbare strekking.

- Er bestaat inderdaad een flinke set aan regels waar finfluencers aan moeten voldoen, maar finfluencer is geen gereguleerd beroep met eigen regels[1]. Wel zijn finfluencers vergunningplichtig als zij beleggingsadvies geven en is de Wet oneerlijke handelspraktijken op finfluencers van toepassing, waarin onder meer voorschriften zijn opgenomen met betrekking tot reclame-uitingen, misleidende informatieverstrekking en andere vormen van oneerlijke handelspraktijken. Finfluencers moeten, net als andere online adverteerders, transparant zijn over hun belangen in aangeprezen producten conform een reclamecode (zelfregulering). In het geval van beleggingsaanbevelingen gelden ook deze transparantieregels ter voorkoming van misleiding en marktmisbruik. De AFM kan handhaven bij overtredingen. In de brief zullen we de bestaande regels toelichten.
- De AFM heeft finfluencers al enkele jaren in het vizier en houdt naar eigen zeggen intensief toezicht. In 2021 heeft de AFM geconstateerd dat een aantal beleggingsondernemingen aanbrengvergoedingen verstrekten aan finfluencers wat in strijd is met het provisieverbod. Deze ondernemingen is opgedragen hiertoe aanpassingen door te voeren. In 2022 heeft de AFM een last onder dwangsom opgelegd aan een finfluencer voor het niet verstrekken van informatie ten behoeve van een onderzoek naar mogelijke overtredingen vanwege het aanbrengen van consumenten bij een buitenlandse illegale beleggingsonderneming.
- Inspectie, controle, toezicht
- Gegeven het bestaande (wettelijk) kader is het de vraag of het zinvol is om aanvullend een verbod voor finfluencers op te nemen om samen te werken met illegale beleggingsondernemingen. Tot nu toe lijken de mogelijkheden om te handhaven op grond van misleiding of onvoldoende transparantie voldoende. Ook moet in overweging worden genomen welke aspecten ook gelden voor andere influencers die zich niet (volledig) richten op beleggen, en of eventuele additionele wetgeving niet breder voor digitale (sociale media) activiteiten moet worden opgesteld. We zullen de komende twee weken gebruiken om (de noodzaak van) aanvullende maatregelen verder te verkennen.

[1] Per 1 juli 2022 vallen grote influencers onder de Mediawet. Influencers met meer dan 500.000 volgers moeten nu meer openheid geven over de reclame die ze maken en meer rekening houden met minderjarige volgers. Deze grote influencers moeten zich tevens inschrijven bij het Commissariaat voor de Media.

Communicatie

- Het onderwerp ongewenste beïnvloeding van (jongere) consumenten heeft de aandacht van de media. Wij adviseren om de Kamerbrief te begeleiden met een post op uw sociale mediakanalen (met visueel overzicht) waarin uw uiteenzet wat er al is aan educatie, beleid en wetgeving en toezicht. U kunt verder benadrukken dat u, t.a.v. BNPL, in gesprek gaat met de aanbieders. Nieuwswaardige in deze brief is dat u een onderzoek aankondigt naar crypto's en de invloed van reclame hierop. We stellen voor om de start van dit onderzoek te begeleiden met een persbericht. Op of rond 9 april verschijnt een onderzoek van de AFM waarin inzicht wordt gegeven in het aantal BNPL-transacties van jongeren onder de 18 jaar. Dit zal naar verwachting de nodige aandacht in de media krijgen. We zullen in samenspraak met JenV en SZW een woordvoeringslijn voorbereiden, maar u kunt er ook voor kiezen proactief te reageren op sociale media.

Politiek/bestuurlijke context

- Met de brief geeft u tevens invulling aan de **motie Bikker/Ellemeet** van 19 oktober 2022, een toezegging van minister Kaag op 10 mei 2023 en de recente toezegging van de minister van EZK in het vragenuurtje om vragen van het lid Van Dijk over het toezicht op finfluencers naar u door te geleiden.
- Op 25 april a.s. is er een Commissiedebat financiële markten. Het streven is om de conceptbrief uiterlijk 12 april aan u voor te leggen zodat de brief ruim voor het Commissiedebat verstuurd kan worden.
- Op 20 maart heeft het lid Van Dijk schriftelijke vragen gesteld naar aanleiding van het artikel 'Pleidooi voor strengere regels na eerste rechtszaak tegen financieel influencer'. Wij adviseren de beantwoording tegelijkertijd met deze brief te verzenden.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De nota bevat toezichtvertrouwelijke informatie van de AFM. Algehele openbaarmaking kan de relatie met de toezichthouders onevenredig schaden.

Ministerie van Financiën

HEDEN - T.B.V. BWO MAANDAG 8 APRIL 17:00–17:20
TER ADVISERING
Aan
de minister

Generale Thesaurie
Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

nota

Voorbereiding BWO inzake BNPL

Datum
4 april 2024

Notanummer
2024-0000222982

Bijlagen
1. Nota FM 213214
2. Onderzoek AFM

Aanleiding

Op 8 april van 17:00u tot 17:20u vindt op uw initiatief een BWO plaats met de minister voor Rechtsbescherming (MRb) en de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen (MAPP) ten behoeve van het gezamenlijk vaststellen van de inzet rond BNPL. Bij overeenstemming wordt deze inzet opgenomen in de Kamerbrief over ongewenste beïnvloeding van (jongere) consumenten (zie nota van 21 maart met de contouren van deze brief).

Kern

Doel van het gesprek

Het doel van dit gesprek is om overeenstemming te bereiken over de inhoud en het proces van een vervolgaanpak ten aanzien van het beperken van de risico's voor consumenten, en in het bijzonder voor minderjarigen, bij het gebruik van BNPL-betaaldiensten.

Agenda

1. **Opening en introductie door u**
2. **Vaststellen gezamenlijke inzet**
   Beslispunt 1: Zijn de bewindspersonen akkoord met het voorstel om voortvarend te onderzoeken hoe leeftijdsverificatie door de aanbieders wettelijk kan worden afgedwongen?
3. **Vaststellen proces**
   Beslispunt 2: Zijn de bewindspersonen akkoord met het plannen van een vervolggesprek tussen alle drie de bewindspersonen en de aanbieders van BNPL-betaaldiensten?
4. **Afsluiting door u**

Aanwezigen

Van Financiën zullen Persoonsgegevens Persoonsgegevens bij het overleg aanwezig zijn. Het gesprek vindt online plaats via Webex.

Spreektekst introductie

- U kunt toelichten dat de dag erna, op 9 april, de AFM een nieuw rapport publiceert over BNPL. De belangrijkste conclusies:
  - In 2023 hebben er ca. 600.000 BNPL-transacties plaatsgevonden onder jongeren onder de 18 jaar. Dit is waarschijnlijk een onderschatting.

- Het gebruik van BNPL blijft toenemen in termen van aantal transacties en totaal volume, met name onder jongeren tussen de 18 en 24 jaar.
- Consumenten onder de 35 jaar hebben vaker te maken met de gevolgen van gemiste betalingstermijnen.
- Gemiste betalingen zijn voor een aantal partijen nog steeds een belangrijk verdienmodel, bij één partij is de afhankelijkheid van omzet uit gemiste betalingen zelfs verder toegenomen.

Spreektekst vaststellen gezamenlijke inzet

- U heeft grote zorgen over de positie van minderjarige consumenten die door beperkte leeftijdsverificatie in staat zijn BNPL-betaaldiensten af te nemen en over het verdienmodel van deze partijen.
- Minderjarigen mogen – zonder toestemming van ouder of voogd – geen gebruik maken van BNPL omdat ze nog niet handelingsbekwaam zijn. Dit staat ook in de gedragscode van de partijen. U kunt zeggen dat u wil dat de partijen simpelweg ook gaan controleren of consumenten minimaal 18 jaar zijn. De technische mogelijkheden zijn er ook.
- Daarnaast maakt u zich nog steeds breder zorgen over de betaaldiensten. U vraagt zich sterk af of de stappen in de gedragscode afdoende zijn.
- **Beslispunt - U kunt uw collega's vragen of** zij het eens zijn om te onderzoeken of leeftijdsverificatie wettelijk kan worden afgedwongen.
- **U kunt aangeven dat** het mogelijk lijkt om dit mee te nemen bij de implementatie van de Europese richtlijn consumentenkrediet. Maar die regels treden passen eind 2026 in werking.
- **U kunt vragen** of de minister voor Rb mogelijkheden ziet om leeftijdsverificatie eerder wettelijk af te dwingen?
- **U kunt uw collega's vragen of** zij andere ideeën hebben om de risico's voor consumenten op korte termijn verder te beperken?

Spreektekst vaststellen proces

- U kunt noemen dat op 16 april een gesprek op ambtelijk niveau met de aanbieders plaatsvindt.
- **U kunt uw collega's laten weten dat u van plan bent om de aanbieders daarna op korte termijn ook uit te nodigen voor een gesprek met u,** om hen op te roepen nieuwe maatregelen te nemen, met name ten aanzien van leeftijdsverificatie. U kunt vragen of uw collega's daarbij willen **aansluiten** en/of aandachtspunten hebben.
- **U kunt verder noemen** dat u op dit moment ook werkt aan een bredere brief over ongewenste beïnvloeding van (jongere) consumenten bij het maken van financiële keuzes. Het doel is om deze brief medio april, in aanloop naar het Commissiedebat financiële markten, naar de Kamer te sturen. BNPL zal een onderdeel zijn van deze brief. Ook finfluencers en beïnvloeding rond crypto's komen aan de orde.

Toelichting

Verantwoordelijkheden bewindspersonen BNPL

- De ministeries van JenV, van SZW en van FIN werken al geruime tijd samen aan verbeterde consumentenbescherming bij BNPL. De minister voor APP is verantwoordelijk voor de brede schuldenaanpak. De minister voor Rb is verantwoordelijk voor onder meer incassodienstverlening. De eis dat consumenten meerderjarig moeten zijn voor het gebruik van BNPL is bovendien vastgelegd in het Burgerlijk Wetboek onder zijn verantwoordelijkheid. U bent verantwoordelijk voor de regels omtrent verantwoorde kredietverlening, waar de aanbieders van BNPL-betaaldiensten vanaf eind 2026 aan moeten voldoen.

Aanleiding aanscherpen aanpak

- Op 9 april a.s. publiceert de AFM een nieuw rapport over BNPL. In dit rapport staan een aantal stevige bevindingen, waaronder over het gebruik van BNPL door jongeren onder de 18 jaar.
- De recent aangenomen motie De Kort/Ceder verzoekt de regering strenger en effectiever te handhaven op het aanbieden van BNPL-betaaldiensten aan minderjarigen en de motie Ceder/Mohandis verzoekt regering er bij aanbieders scherp op aan te dringen om, vooruitlopend op implementatie van de Europese richtlijn, te handelen naar de geest en het doel van de aangepaste richtlijn.

Wet- en regelgeving omtrent leeftijdsverificatie bij BNPL en gedragscode

- In het Burgerlijk Wetboek staat dat degene die de leeftijd van 18 jaar niet heeft bereikt, zonder toestemming van ouder of voogd, in beginsel niet bekwaam is om rechtshandelingen te verrichten. Voor het sluiten van een kredietovereenkomst dient de consument 18 jaar of ouder te zijn (of expliciete toestemming te hebben van een ouder of voogd). Aangezien BNPL een kredietovereenkomst betreft, geldt dit principe ook voor het afnemen van BNPL-diensten.
- In de wet staat echter nergens (zoals dat bijvoorbeeld bij de verkoop van alcohol wel het geval is) expliciet dat kredietverstrekkers de leeftijd van consumenten moeten verifiëren voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst.
- Europese wetgeving is aanstaande als onderdeel van de herziening van de Richtlijn consumentenkrediet (CCD). BNPL-diensten vallen vanaf eind 2026 onder de reikwijdte van deze richtlijn waardoor zij meer rekening moeten houden met de consumentenpositie (bijvoorbeeld d.m.v. het toetsen van kredietwaardigheid en het voldoen aan strengere regels t.a.v. informatieverstrekking en reclame-uitingen). De richtlijn bevat geen verplichting tot leeftijdsverificatie.
- In 2023 hebben vier BNPL-aanbieders in aanloop naar de implementatie van de herziene CCD een gedragscode BNPL opgesteld waarin zij het beleid ten aanzien van leeftijdsverificatie hebben aangescherpt met de volgende punten:
    - BNPL-aanbieders nemen in hun algemene voorwaarden uitdrukkelijk de voorwaarde op dat de consument minstens 18 jaar oud dient te zijn om in aanmerking te komen voor het gebruik van de BNPL-dienst.
    - Een hiertoe strekkende waarschuwingstekst wordt op overzichtelijke en duidelijke wijze opgenomen op de website en/of in de applicatie.
    - De consument dient te bevestigen dat hij minstens 18 jaar oud is door middel van het opgeven van de geboortedatum.

    - De BNPL-aanbieders hanteren een risico-gestuurd beleid voor de verificatie van de door de consument opgegeven geboortedatum en passen dit beleid toe.
    - De BNPL-aanbieders annuleren de BNPL-dienst wanneer zij constateren dat een consument de leeftijd van 18 jaar toch niet heeft bereikt, waarbij een coulante houding wordt aangenomen ten aanzien van een eventuele (rest)schuld.
- Om het risico dat minderjarigen ongeoorloofd gebruikmaken van BNPL-diensten te mitigeren, is het in afwachting van de implementatie van de CCD belangrijk dat BNPL-aanbieders hun processen beter op orde krijgen om de leeftijd van klanten te verifiëren.
- Verder hebben de partijen in de gedragscode onder meer afspraken gemaakt over duidelijke informatievoorziening, het voorkomen van schuldenstapeling, betalingsherinneringen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de minister

Mooie brief!
Akkoord
JW 22/4

nota

Kamerbrief ongewenste beïnvloeding (jongere) consumenten

Zie nog 1 punt op blz 4

Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

Datum
18 april 2024

Notanummer
2024-0000235197

Bijlagen
1. Kamerbrief
2. Kamervragen Van Dijk
3. Verkenning beleidsopties finfluencers
4. Nota FM 213214 ter openbaarmaking

Aanleiding

Op 24 maart jl. bent u akkoord gegaan met de contouren voor de Kamerbrief ongewenste beïnvloeding (jongere) consumenten (nota FM 213214). U vroeg in reactie op de nota specifiek verder te kijken naar de mogelijkheid om de regels aan te scherpen voor finfluencers die samenwerken met financiële ondernemingen zonder de vereiste vergunning.

Beslispunten

1. Bent u akkoord met de Kamerbrief over ongewenste online beïnvloeding van (jongere) consumenten bij het maken van financiële keuzes en de antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid Van Dijk (CDA), waarbij u onder meer drie concrete acties aankondigt m.b.t. finfluencing? Als u instemt wilt u de brief dan ondertekenen?
2. Bent u akkoord met het openbaar maken van de nu voorliggende nota en de voorgaande nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Als u akkoord bent met de brief, dan wordt deze, mede namens de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioen (APP), naar de Kamer gestuurd. De brief wordt parallel voorgelegd aan de minister voor APP, de minister voor Rechtsbescherming en de minister van Economische Zaken en Klimaat.

Kern

- Het versterken van de financiële weerbaarheid van huishoudens is voor u een belangrijke beleidsdoelstelling. In dat kader stuurt u een brief naar de Kamer over de bescherming van (jongere) consumenten tegen ongewenste online beïnvloeding bij het maken van financiële keuzes.
- Uw beleid om de risico's van beïnvloeding door financiële ondernemingen en finfluencers te beperken bestaat uit drie pijlers: (1) financiële educatie, (2) beleid en wetgeving, en (3) toezicht en handhaving. In de brief beschrijft u uw belangrijkste acties binnen deze drie pijlers. In de bijlage beschrijft u de acties uitgebreider en gaat u dieper in op (het toezicht op) het bestaande regelgevend kader.
- Er is een verkenning uitgevoerd naar beleidsopties om consumenten beter te beschermen tegen de risico's van finfluencing. In de bijlage bij deze nota vindt u een overzicht met zeven potentiële beleidsopties. Een disclaimer bij de beleidsopties is dat dit een resultaat is van eerste verkenning en dus geen grondig uitgewerkte analyse is.

- We adviseren u verder in te zetten op drie beleidsopties en deze te benoemen in de brief en in antwoord op de schriftelijke vragen (beleidsoptie 1 t/m 3 uit de tabel). Het gaat om de volgende drie acties:
    1. De Data Driven Marketing Associatie, de bond van Adverteerders en de Stichting Reclame Code lanceren op 22 april het 'Influencer certificaat' om verantwoorde influencer marketing te bevorderen. U gaat met deze organisaties en de AFM in gesprek om de mogelijkheden te verkennen om dit mooie initiatief uit te breiden met verdiepingsmodules voor finfluencers. Beide organisaties hebben te kennen gegeven hier open voor te staan.
    2. U zet zich bij de lopende onderhandelingen over het Pakket retail beleggen in om beleggingsondernemingen expliciet verantwoordelijk te maken voor de content van finfluencers waarmee zij samenwerken zodat zij hierdoor scherper zullen selecteren bij de inzet van finfluencers en meer kwaliteitswaarborgen inregelen.
    3. U gaat zich, samen met de minister van EZK, inzetten om finfluencers expliciet te verbieden om financiële producten of diensten aan te prijzen die worden aangeboden door financiële ondernemingen die hiervoor niet de vereiste vergunning hebben, door de Europese Commissie te vragen deze handelspraktijk onder alle omstandigheden aan te merken als een oneerlijke handelspraktijk in een voorstel voor de herziening van de Richtlijn oneerlijke handelspraktijken.

Communicatie

- Het onderwerp ongewenste beïnvloeding van (jongere) consumenten heeft de aandacht van de media. De Kamerbrief wordt begeleid met posts op uw social media kanalen en de corporate kanalen van Financiën. Hiervoor is een 'slider' ontwikkeld waarin bestaande regelgeving, lopende en nieuwe acties uiteen worden gezet. De voorstellen ontvangt u separaat.

Politiek/bestuurlijke context

- Op 20 maart heeft het lid Van Dijk (CDA) schriftelijke vragen gesteld naar aanleiding van het artikel 'Pleidooi voor strengere regels na eerste rechtszaak tegen financieel influencer'. De antwoorden op deze vragen zijn in lijn met de brief en worden als bijlage meegestuurd.
- Met de brief geeft u tevens invulling aan de motie Bikker/Ellemeet van 19 oktober 2022, een toezegging van minister Kaag op 10 mei 2023 en de toezegging van de minister van EZK in het vragenuurtje van 12 maart jl. om vragen van het lid Van Dijk over het toezicht op finfluencers naar u door te geleiden.
- Op 11 april jl. heeft het lid Mohandis (GL-PvdA) vragen aan de minister voor APP, de minister voor Rechtsbescherming en aan u gesteld over de noodzaak tot verplichte leeftijdscontrole bij BNPL-betaaldiensten. Het ministerie van SZW stelt voor om deze vragen na het mei-reces naar de Kamer te sturen en de Kamer hiervan met een uitstelbrief te informeren.
- Op 30 mei a.s. is er een Commissiedebat financiële markten.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.